

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU
ROMÂNII DIN DIASPORA**

**Secțiunea A Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București**

14 martie 2025

Clasa a XII-a

Varianta 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date, pentru a putea răspunde la cerințele formulate:

A. La cumpăna timpului, la fel ca la cumpăna apelor, la un moment dat, timpul meu n-a mai curs înainte, ci înapoi. Doar că la mine izvoarele nu fuseseră alăturate, ci amestecate pe același șuvoi. Încercam să uit că sunt într-o situație inadmisibilă. Nimeni nu mă învățase că în viață te poți trezi dintr-odată și cu lucruri care par să nu i se mai fi întâmplat nimănui, care nu sunt în nicio carte, despre care nu se suflă o vorbă. Că experiența altora nu se potrivește cu ceea ce ți se întâmplă ție.

În copilărie, în cea adevărată, vreau să spun, citisem despre oameni transformați în stană de piatră, despre bărbați ascunși într-o piele de porc, haha, despre femei tinere prefăcute în dafini sau în plopi, sau în babe, doar ca să nu fie iubite de viteji careucid balauri, sau despre prinți cu înfățișare de broscoi, sau despre Meduza care te transformă în piatră, sau despre surori care s-au stins de durere și, după moarte, s-au reaprins pe cer în chip de constelație. Mi-ar fi plăcut să-ți citesc poveștile astea, fetița mării. Uneori transformarea era reversibilă, sărutul îl făcea pe broscoi să redevină prinț, alteori nu, și dafinul nu se mai făcea niciodată femeie. Poate că și transformarea mea era reversibilă, nu-mi doream altceva decât să am iar vârsta mea și timpul să curgă înainte, cu toate consecințele. Abia acum înțelegeam ce bine e să îmbătrânești. Într-adevăr, viața e metamorfoză, poate că era cel mai important lucru pe care mi-l spusese el. Discutaserăm îndelung *Metamorfoza* lui Kafka, pe care mie mi-o recomandase un tânăr asistent de la facultate și pe care Sebastian a încercat s-o gândească ca pe un film al evoluției biologice dat înapoi. O lege implacabilă a involuției. Și ne-am imaginat o utopie neagră, în care omul se întoarce la forma lui cea mai primitivă, apoi la animal, iar animalul care a devenit se schimbă încetul cu încetul în nevertebrat și așa mai departe. Cum erele geologice se inversează în timp, cu toate viețuitoarele din ele, care se regroupează și se întorc de unde-au plecat. Un fel de Darwin de-a-ndoaselea.

L-a interesat însă și ce i-am spus, eu, care muream de scârbă dacă vedeam un gândac, iar de asta nu mă dezvățase nimic din facultatea de medicină veterinară, în care ai oricum de a face cu multe spaime: „Metamorfoza cea mai uimitoare nu este a lui Gregor Samsa în gândac, este a cititorului care ajunge să iubească gândacul mai mult decât pe toți ceilalți și să moară de mila lui. La asta se referă titlul, pentru mine!” Toți trecem prin metamorfoze și nu toți avem norocul unui „cititor” care să ne iubească din ce în ce mai mult în noua noastră întrupare. Ajunge să privești poze ale oamenilor din ani diferiți. Sau ale actorilor și actrițelor după care mureai în tinerețea lor și a ta.

Ar trebui să ni se schimbe numele periodic, cum se schimbă cărțile de identitate, pentru că identitatea, nu fotografia, este cea care ți se transformă periodic. Inclusiv la sfinți sau la criminali, eventual schimbându-și rolurile între ei. Mai ales că metamorfoza proprie îți modifică și lumea. Asta e una dintre păcălelile vieții pe care crezi mereu și greșit că o poți controla în favoarea ta, ca atunci când anulezi o întâlnire cu cineva care te iubește pentru cineva pe care-l iubești tu, care nu te iubește și nici nu vine.

după Ioana Pârvulescu, *Aurul pisicii* (2024)

B. Să-ți depășești limitele, să ieși din zona de confort, să ai încredere că mai poți rezista un pic sunt sfaturi peste care dau des în articolele ce îndeamnă la o viață mai bună. M-am întrebat, în

acest Dosar, ce rol au limitele, dacă ne ajută sau ne blochează, dacă ne îngreșesc libertatea de alegere, când este indicat să fie respectate și când se impune forțarea lor. Când sunt limitele fixate pentru binele societății în care trăim și când ajung să fie învechite, iraționale. Ce înseamnă „limite sănătoase”, cum le trasăm și cum le fortificăm. Când este de dorit confruntarea cu experiențele de care ne temem și când sfidarea limitelor e una dintre căile de inovație, în artă.

Am aflat, parcurgând textele colaboratorilor la Dosar, că deși libertatea respinge constrângerile ca fiind indezirabile are nevoie de acestea ca precondiții pentru însăși existența ei, iar o lume în care nu avem reguli devine una a incertitudinii. Că toate alegerile noastre se confruntă cu un context care limitează lista opțiunilor posibile, dar și că prezența unui număr foarte mare de opțiuni ne poate diminua abilitatea de a face o alegere („paradoxul alegerii”). Că forțarea limitelor și nesocotirea normelor curente sunt instrumente care asigură eficacitatea simbolică a unor comportamente rituale. Că, în timp ce granițele sunt contururile necesare ale unui domeniu, limitele sunt un fel de praguri și restricții întâmplătoare, pe care intelectul le poate depăși. Că vechii filosofi greci credeau că etica este o artă a desăvârșirii de sine, nu o știință a drepturilor și obligațiilor morale. Astfel, restricțiile morale nu erau percepute ca niște tabuuri frustrante, ci ca un antrenament în vederea fericirii.

Presiunea de a-ți depăși limitele vine mai degrabă din exterior. Și, cum nimeni nu poate rezista sub ea la nesfârșit, ideal ar fi să o domolim prin găsirea propriilor valori, nu din epuizare sau teamă, e de părere psihiatrul Vlad Stroescu în interviul acordat. Când ești obosit, trebuie să îți ascuți corpul și să te oprești. Punerea de limite e o îndeletnicire de care depinde starea noastră bună, chiar dacă se face „chirurgical” și stârnește furie și dezaprobare în jur. Și chiar dacă o deprindem mai târziu, iar pentru asta avem de luptat cu partea arhaică din noi, care va încerca să ne împiedice să ne schimbăm viețile, preferând răul cunoscut unui viitor incert pentru că vrea să ne știe în siguranță.

după Anda Docea, *Autodepășire vs. extenuare* (<https://www.dilema.ro/tema-saptaminii/autodepasire-vs-extenuare>)

Subiectul I **(30 de puncte)**

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Indică sensul contextual pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în textul *Autodepășire vs. extenuare* de Anda Docea. **5 puncte**
2. Menționează un aspect, din ultimul paragraf al textului *Autodepășire vs. extenuare* de Anda Docea, cu care ești de acord/nu ești de acord, justificându-ți alegerea. **5 puncte**
3. Precizează, pe baza textului *Aurul pisicii* de Ioana Pârvulescu, motivul pentru care naratoarea se află într-o situație inadmisibilă. **5 puncte**
4. Explică, utilizând informații din al doilea paragraf al textului *Aurul pisicii* de Ioana Pârvulescu, folosirea persoanei I. **5 puncte**
5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul *Aurul pisicii* de Ioana Pârvulescu: *Ar trebui să ni se schimbe numele periodic, cum se schimbă cărțile de identitate, pentru că identitatea, nu fotografia, este cea care ți se transformă periodic.* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea

(35 de puncte)

Redactează o pagină de jurnal de minimum 150 de cuvinte, despre o experiență pozitivă/negativă cauzată de testarea limitelor tale și a cărei urmare a fost o transformare. În textul tău, vei insera o secvență narativă, relevantă pentru tema textului.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea

(35 de puncte)

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, despre *formele metamorfozei în viață*.

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- precizarea unui motiv pentru care metamorfoza este prezentă în viață;
- ilustrarea motivului precizat prin exemple relevante din cele două texte date și din experiența ta personală/culturală;
- prezentarea rolului metamorfozei în viața individului, prin valorificarea celor două texte date și prin raportarea la experiența de viață/culturală;
- menționarea unei asemănări și a unei deosebiri de viziune referitoare la *formele metamorfozei* în textele date;
- stabilirea unor legături între experiența de lectură/culturală și experiența de viață referitoare la *formele metamorfozei în viață*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Notă

Respectarea, în eseu, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 300 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.